

הכתוב להיים

קטעים נבחרים ממכתביו ושיחותיו של הגאון רבי חיים יוסף אקרמן שליט"א

— כיצד אברך בימינו, מקיים את "אנא אזון ואפלא ואוקיר"? | מתוך מאמר 'חיוב תלמוד תורה' —

התורה אלא יפנו עורף לבל ישאו חסר כימי נעוריהם ויאמרו על ואל אבותיהם: פלוני שלמד תורה ראו כמה סבל ועוני באו בביתו ונמצא ח"ו שקברם בחייו.

חובת האברך היחיד | איך עושים את זה?

ואמנם מי שבטוח בעצמו ונראה לו לפי השערת כחיתו הרוחניים שיש באפשרותו לעשות עצמו ליחיד ישית וישווה מול עיניו את דמותו של מי שאהב את בוראו וכל ימיו נצטער אימתי יבוא לידו ויקיימנה.

שהרי כל מה שזכה באשת חיל המוכנה להיות כ'רחל' ולומר לו: 'אי לידי צייתת זיל לבי מדרשא', ואף תוסיף לו דברי התוס' בכתובות (סג. ד"ה אדעתא) שמצאה ב'שיחות מוסר' ש'דרך הוא בהולך ללמוד שנעשה אדם גדול' ולפיכך צריך וחיוב גם הוא לנהוג בה מנהג רבי עקיבא וכפי שבא בדברי רבותינו:

1) ר' עקיבא עם 'יחידותו' זכה לבנים ובנות. האחת שהיתה רחילא שאזלא בתר רחילא וזכתה להנשא לבן עזאי שפרש ממנה לאחר שנשאה מפני שנפשו חשקה בתורה ולא יכול ה' לפרוש ממנה (כתובות סג. סוטה ד:). והאחרת אחותה אשר הטתה את אזנה בסעודת ליל חתונתה לשועת העני שעמד בפתח והגישה לו את המנה המיועדת לה, ובבקר נעצה את סיכת הזהב שעוטרתה את ראשה בכותל, ובכך נהרג הנחש שהמתין לה מאחורי הקיר להורגה, ושכנעה את אביה ר' עקיבא לצאת ולדרוש שצדקה מצלת אפילו ממיטה עצמה ונותנת חיים. (שבת קמו.)

בנו - ר' יהושע שנקרא על שם אביו - ר' יהושע בן קרחה. (בכורות נח. תוד"ה חוץ, וב"ב קיג. ד"ה ומטו) ובנו - ר' שמעון - שזיכה את הרבים ולפיכך ידע בו אביו שהוא בן עולם הבא והתנחם עליו במותו כמבואר באופן נפלא במסכת שמחות - פרק שמיני.

2) ר' עקיבא עם 'יחידותו' ידע להבטיח לרחל שאם יהא באפשרותו לכשיתעשר יעשה לה תכשיט זהב שיצוירו בו כל ענייני ירושלים ואכן עמד וקיים את הבטחתו (שבת נט.). ולא שת לבו למחאת תלמידיו 'הקנאים': 'ביישתנו רבנו מתכשיט זה שעשית לה' ביודעו את התשובה הניצחת שהשיבם: 'הרבה צער נצטערה עמי בתורה!' (אבות דר' נתן - פרק ששי)

3) ר' עקיבא שמכח 'יחידותו' עתיד לחייב את כל העניים בדין (שם) שהיה מביא כל יום חבילה של עצים מוכר חצי' ומתפרנס ובחציה האחר היה מסתפק הרבה סיפוקים שה' שונה כנגד האור, והיה מתחמם כנגד האש וה' ישן על גבם (שם) ושכרו נשתלם לו כמובטח ליראיו ואהבי שמו שלא נפטר מן העולם עד שהיו לו שלחנות של כסף ושל זהב.

4) יחידותו של ר"ע מחייבת את כל הבא לתפוס את דרכה של פרשה הראשונה להיות האדם רגיל לומר על כל המאורעות החולפות עליו - כל דעביד רחמנא לטב עביד', (ברכות ס.) ולהוסיף את מימרת חתנו בן עזאי (ימא לה.) בשמך יקראוך - ולא לדאוג כי פלוני יקח פרנסתי כי ברור הוא שאין אדם נוגע במוכן לחבירו ומזונות קצובים הן מן השמים.

החשוב מכל | החותם האלוקי

סוף דבר את האלוקים ירא ואת מצוותיו שמור' באופן שיוסיף כבוד שמו ויהיו כל הבריות אומרות עליו: 'פלוני שעמל ולומד תורה כמה נאים דרכיו וכמה נאים מעשיו', וקודשא בריך הוא יחתם עליו 'ישראל עבדי אתה אשר בך אתפאר!'

נשות האברכים | רבוי לומדי התורה

זכה דורנו שמלאכת האנשים המחויבים לעמוד בחיוב הכתובה של אנא אפלא שמכאן מוכיח רבנו אליהו שחייב אדם להשכיר עצמו ללמד תינוקות או לעשות מלאכה אחרת כדי לזון את אשתו (כתובות סג. תוד"ה באומר) הוטלה על הנשים הצדקניות שמלבד זכותן להעמיד את הדורות הבאים ולעשות את ז' המלאכות שבבית (כתובות נט.) מוכנות הן ומשאת נפשן היא להסיר את עול הבאת הטרף לבית מכתפי האנשים ולהטיל את הריחיים על צווארן, ורחל אשת ר' עקיבא היא הדוגמא בעבורן ובעבור מחנכותיהן ומורות דרכן.

אשרינו שכך עלה בדורנו שעל ידי כן נתרבו לומדי תורה למאות, והיכלי הכוללים מפיקים מזון אל זן לנחת רוח לפניו יתברך הקורא לפמליא דיליה ומראה באצבע: 'חזו בני חביבי דעסקין בחדותא דילי'.

ואמנם הגדרת סיעתא דשמיא מופלא זו אינה שזכינו להרבה יחידים כרשב"י וחבריו, אלא שהמנהג דרך ארץ שנוהגים בהם הרבים המשוייכים לפרשה שניה אינה באסיפת דגנם ותירושם ויצהרם, אלא שהכניסו עצמם אלו שמצפין לשלחן הוריהם וחונתניהם ולאותן שאשתו מושלת עליו, ופוק חזי היאך הגדירות רבותינו ז"ל (ביצה לב.).

האברך בעצמו | חובת הדוגמא האישית

ולפיכך, גם חובתן כלפי בניהם היא כמבואר באותה פרשה, שמשעה שהתינוק מתחיל לדבר אביו מלמדו 'תורה צוה לנו משה' ומשיח עמו בלשון הקודש וכך זוכה לגדלם לתורה ומצילן מלהקבר ח"ו בחייו.

ואף שזכינו שיש לאב ולאם שלוחי דרחמנא שלוחי דידהו שאצלם יפקידו פקדונותיהם - הצפיעים והצפיעות - צוותי החינוך שבתלמודי התורה ובגנים, והבנות במוסדות בית יעקב המלאים, אינו נפטר בכך מחובתו הפרטית להוסיף נופך משלו בידיעותיהם, לחזור ולשנן עמם את הנלמד, להוליכם לבית הכנסת כדי ליתן שכר למביאייהם (תגינה ג. תוד"ה כדי) ולהראות להם דוגמא אישית שבכך יקבע מוסר האב בלב בנו ולא יטוש תורת אמו ילדתו.

חובת האברך | קשה אך שווה!

והעולה על כולנה להקרין בבית ובכל אשר לו את גודל יקרת תורה ולומדיה, את השמחה האופפת את ביתו נאוה קודש על הזכות העצומה להשתייך לגיונו של מלך ולשבט לוי' שהוא ברוך הוא זוכה להם בעולם הזה דבר המספיק להם (רמב"ם סוף שמיטה ויובל)

ולעולם לא ישמע הילד כי בגד נצרך חסר לו רק בגלל שאבא לומד תורה, **ולעולם** לא תכבש הבת פניה בקרקע כי לא תקבל מכשירי כתיבה או ספרי לימוד נצרכים מפני שהתורה מורישה את הגויה ואין כסף לכך.

מסקנתם של ילדים אלו תהא, שכלה ונחרצה מעמם, שהם, לא יפנו אל

• ונשגב ה' לבדו •

קטע מהמאמר הראשון בקורונה

שהרי, גם הפינגווינים שבקוטב הולכים גאים וזקופים על שנים, ומקוריהם המה פיותיהם.

והמגפה עוברת ממדינה למדינה, ומניסה את יושבי הארץ אשר מלאו בשאון ובסאון כרכים וערים ענקיות, אל בידוד ביתי או בבתי חולים, והארץ תשאה שוממה וריקנית מבלי באי מועד.

וגם זו מדה כנגד מדה, אתם שתפקידכם לא תהו בראה לשבת יצרה, בורחים לכם איש איש אל תוככי הדיגיטל ומכורים לו ביום ובליל, ומועלים במוטל עליכם לדור ולחיות עם שכמותכם על פני האדמה. תכנסו בעל כרחיכם לתוך פנים בתיכם, מבודדים מכל קשר מסחרי אנושי, עטויים בפלסטיק מבודד וסטרילי וחתומים בחותם חיצוני של חוטם ופה עטוי מסכה. והתקשורת ביניכם תהא אך ורק דרך התכתבויות במייל, והודעות בוואצ'פ.

הרובוטים שיצרו בני האדם, הוא אשר יחלק לדיירי הבניין את סל המזון שמיועד לחולה המבודד, בתוספת חיוך קר ומתכתי והודעה בִּטְנִית, כמעשה הג' פי אס.

צא ולמד מהיכן החל הנגף ופשטה המכה.

כידוע למוד הוא האדם בן ימינו לצפון את סודותיו הפרטיים במיילו ושם ספונים גם הדברים היקרים לו ובטוח הוא כי איש לא יחדור לשטחו הפרטי, ולכל היותר יגָּה הוא את היושב בסתר שיתלונן בצל כנפיו וכל זר אליו לא ייגש.

אך יחד עם זאת מודעת היא לכל שמתקפת סייבר מרושעת יכולה להעביר בהנף מקלדת את כל תוכנת המותקף לשכנגדו במקרה הטוב, ולכליון והשמדה במקרה הגרוע ובתקוה שלא הושת על מחשבו

לומר לו לאדם: עשיתך ישר, הכרת פניך אמורה היתה להעיד כי הנך אדם - מדבר מכח הרוח ממלא שבך, ואשר נשמה בת השמים באפו, ובקשת חשבונות רבים וקלקלת את הפה שבך, והכחשת את חיבורך וקשרך לרום השמים, מן הראוי שתכסה את פיך וחוטמך.

נוזקת כופר שנשלחה דרך ה"חלונות".

והמפורסמת ב"האקריה" היושבים מוכנים לפצח כל מחשב שבעולם ובלא הבדל עם ומדינה היא סין. אשר כבר יומיים לפני גמר ההכנה של כל מוצר תעשייתי או תכנון פרויקט כלשהו מפיצה אותו בעצמה ובשם "ריגול תעשייתי" יקרא ואין לאל אף מדינה למנוע זאת מציינה.

והרכיבים המיוצרים על ידם ומשווקים על ידי חברותיה, שוכנים כבוד בקרבי מחשבי העולם ומעבירים את כל המידע הסודי שמועבר אליהם.

ועל כן ראה הבורא ית' לגזור עליהם שמיליוני האנשים הדרים בעריה על גבי הארץ, יכנסו ויבלעו בבתי החולים הנבנים במהירות שיא ויעטו חליפות פלסטיק מבודדות והכבישים המשופצים והרחובות רחבי הידיים יתרוקנו מאין עובר ושב.

לומר לו לאדם: עשיתך ישר, הכרת פניך אמורה היתה להעיד כי הנך אדם - מדבר מכח הרוח ממלא שבך, ואשר נשמה בת השמים באפו - ובקשת חשבונות רבים וקלקלת את הפה שבך והכחשת את חיבורך וקשרך לרום השמים מן הראוי שתכסה את פיך וחוטמך.

חדלו לכם מן האדם - כי במה נחשב הוא בשני יתרונותיו שאמורים היו לרוממו מכל החי אשר על פני האדמה ובמעט רגע ידבק וימות באלפיו ורבותיו.

אכן רוא דמילתא היא, שבעוד שעד עתה, בני האדם שלהם נתנה הארץ, היו יושבי הארץ (תהילים לג), תקשורתם היא בדבר איש אל רעהו, שהרי ראה היוצר שאין החיים מפכים על כל מתכונתם אם לא יהיה קשר איש עם רעהו, ועולם שכולם חרשים ואלמים הרי הוא נטול כל ערך, ואין בו שום ממש, וטוב ממנו התוהו.

ועל ידי פה, נבראת שפה מדברת איש אל רעהו - ויהי האדם לנפש חיה - לרוח ממלא. (חזו"א, אמונה ובטחון פרק א' אות ד')

ואמנם, דור אחרון, שנכנס לתוככי הדיגיטלי והמדיה, ופסק מלשוחח עם השכנגדו, והקשר של איש עם רעהו הוא בשליחת הודעות מסומסות, ולחלופין ב"ציוץ" בדף הטוויטר.

וקבוצה, היא אותן המקושרים בוואצ'פ, שעל ידו ודרכו מעבירים כל בדל מידע אמיתי או דמיוני, והטפיחה על השכם לאות חיבה והערכה, הפכה להיות לבוהן זקופה ומונפת ל"לייק", שכל המרבה בה - הרי המקבלה משובח ומנופח.

כל אוצרותיו החכמות וסודותיו של האדם אגורים, מאוחסנים ומאופסנים בדיסקים קשיחים בג'יגות וב"ענן" ומגובים במפתח של הדיסק (דיסק און קי), וכל עולמו המסחרי מתנהל דרך האינטרנט.

כתובתו שוב אינה מקום מגוריו וביתו, אלא תיבת המייל שאוספת ומוציאה את ה"זבל" והפסולת המרובה על האוכל.

נמצא, שבני אדם הפכו ליושבי חשך וצלמות, וכל מעשיהם בחשאי, ושם משוטטות עיניהם, על כן חותם המלך, הדיינים בפסקיהם, הרופא במרשמי אכן גלויים וידועים לכל - מאחר והכל יכולים לגלות החותם בעולמם ובמקומותיהם כאשר יעבר תחת הסורק האופטי, ושפיר אפשר לקרותו חותם, כי הרי הוא דיגיטלי.

וכך מתנהל העולם כולו, שוב אין קשר מילולי בין הנהגה היושב ליד ההגה, לבין הנוסע המתכבד לנסוע עמו בתחבורה הציבורית, המתקף את ה"רב קו" בציוץ קצר, ומתיישב במקומו וגוחן לאייפונו ונובר בו עד לגמר הנסיעה.

הקול דברים שאכן נשמע בלי הרף בחלל האוטובוס, הוא קול דברים - של הג' פי אס' - שתמונה אינכם רואים זולתי קול, אך הס וחס מלהזכיר דו שיח מילולי בין שנים שנודמנו ליישב על ספסל אחד.

ממכון שבתו, השגיה היוצר אל בני האדם, וראה אותם יושבי חשך ומקושרי דיגיטל, והנה מעלת האדם בהיותו מדבר אל רעהו - סף ותם מן הארץ, ושוב אין הפה עומד בבריתו ואינו מגלה כבודו ית' בעולם.

גזר עליו וירוס קטנטן, שאינו נראה כלל לעין האדם, ומחמתו נאלץ האדם לעטות מסכה על פיו ויחד עמו את נחירי אפו - החוטם שבו ניכר האדם בהכרת פניו וכנ"ל.

ובעולם כולו, מתהלכים הולכי על שנים, בלא הכרת פני אדם בפה וחוטם, אלא כמקור העוף, לענוש את ה"מציצים" למיניהם ולהסכים עמם שאכן, כציפורים נדמו, והילוכם על שנים אינו מוכיח על ה"אדם" שבהם.

ניתן לקבל בדוא"ל המתוקן את המכתב המלא: mlkr8114@gmail.com

השבוע פרשת יתרו | זכות ההפצה נתרם ע"י השותפים היקרים:

לעילוי נשמת
מרת הנדל אילה ב"ר ישראל ע"ה

לעילוי נשמת ר"י קמניץ הגאון הגדול
רבי יצחק אריה ב"ר דב צוק"ל

לעילוי נשמת הר"ר אליהו בן ראובן ז"ל
ת.נ.צ.ב.ה.